

MANDROVIĆ MIRON

Rodjen 23.maja 1903.godine u porodici učitelja Eugena Mandrovića i majke Jelene.

Otac Eugen rodjen je u Našicama, a učiteljsku školu završio je u Petrinji ili Sisku. Eugen Bürger dobio je od Zemaljske vlade u Zagrebu odobrenje da promjeni prezime u Mandrović. Eugen je uzeo prezime svoje žene Jelene.

Stric Jelene, Mandrović Adam, bio je poznati glumac.

Eugen Mandrović preseljava se u Banju Luku 1908. ili 1909.godine. Radio je kao učitelj u osnovnoj školi kod mosta na Vrbasu, u zgradi koja je poslije potresa srušena.

Miron je pohađao osnovnu školu kod Bijelih časnih sestara. Po završetku osnovne škole upisuje se u Realnu gimnaziju 1916.godine.

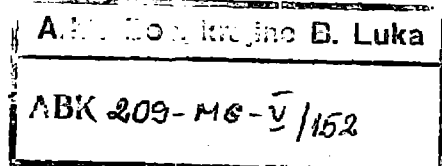
Zbog revolucionarnih stavova Eugen je bio suspendovan kao učitelj. Da bi izdržavao porodicu Eugen je tražio zaposlenje. Zahvaljujući ljekaru dr. Heismanu, Eugen je primljen za učitelja u Ortopedski zavod. Zalaganjem Eugena, Miron je primljen na zanat u Ortopedski zavod u Trapistima, pošto je u međjuvremenu napustio gimnaziju u Banjoj Luci.

Miron je završio zanat ortopedskog mehaničara u Trapistima. Po završetku zanata, kraće vrijeme radi u Ortopedskom zavodu "Marija Zvijezda".

Još u toku učenja zanata uključuje se u sindikalni rad izvršavajući zadatke koje su mu davali Mustafa Bahtijarević i Dušan Benčević. Oni su znali za napredne stavove njegovog oca i kao progresivnom dječaku pristupili su njegovom sinu.

Ubrzo prelazi na rad u željezničku ložionu na Predgradju. U ložionu radi kao bravar. U ložionici se odmah uključuje u sindikalni rad.

U sindikalnom pokretu radnika željezničke radionice naročito su se isticali Ljuboja Svetozar, Zorić, Rojc, Antonijević,

kovač Rogar, Šiml i drugi.

Nakon štrajka željezničara odlazi u Zagreb gdje traži zaposlenje. U Zagrebu se uključuje u rad sindikata URS-a. Tamo je bio povezan sa Žerjavom, Žuglom i Bobincom. Bobinac je vodio Mirona u sindikalne akcije, proslave 1. maja itd.

U Zagrebu je imao operaciju nepca 1921. godine. Operisao ga je prof. dr. Budisavljević.

Po povratku iz Zagreba, gdje je stekao iskustva iz sindikalnog rada, zapošljava se u Fabrici duvana.

Primljen je u KPJ 1934. godine. U prvoj partijskoj ćeliji Fabrike duvana bili su Šefket Maglajlić, Kasim Hadžić i Miron Mandrović. Kasnije su bili primljeni: Vladimir Sihrovski, Muharem Djindić, Anto Jakić, Husein Osmančević, Muhiba Maglajlić i dr.

Kasim Hadžić nekoliko mjeseci stanovao je kod Mirona ^u predgrađu, odnosno u naselju na Pilani.

Jednom prilikom, na prijedlog Štefa Martaka, Štef i Miron otišli su u kuću AKIFA ŠEREMETA. Napravili su mu mesin-gani obruč za sto u dnevnoj sobi.

Podatke dao
Miron Mandrović
Miron Mandrović
9. januara 1974. godine

Arh. / Bos. krajine B. Luka

ABK 309-MG-5/152

SJEĆANJE NA RAD I ŽIVOT U TVORNICI DUVANA OD 1924.g.

Kao mladi radnik metalac došao sam iz Zagreba u Banja Luku gdje sam se zaposlio 1924. g u Tvornicu duvana. Došao sam u Banja Luku i bio sam organizovan u pokretu metalčkih radnika. U tvornici sam bio kao mašin bravar i uvijek sam posjećivao radnički dom na Igrankama, priredbama itd.

Osnivanjem podružnice monopolskih radnika pristupio sam u istu i djelujem dalje u radu, kasnije budu birani u podružnicu Šefket Maglajlić i Kasim Hađić, Jovo Kosić, Jefto Martić itd., kroz izvjesno vrijeme u radu URS-a mnogo sam saradivao sa drugom Jovom Kosićem, Šefketom Maglajlićem, Kasimom Hađićem, koji su mi naročito imponirali kao mladi radnici u daljem radu kroz učesće u pomaganju štrajkova drvodjelski rad /pilama/, pekarskih, brijačkih, građevinskih itd. te u Pelagiću. /Borcu primljen sam u URS 1934. Neobično sam imao simpatije u stavovima druga Kasima i Šefketa koji su se odlikovali u odvažnosti i borbenosti kod njih, tako da su imali znatan uticaj kod masa. Pokraj naših ilegalnih sastanaka koji smo uglavnom prerađivali materijale konferencije istorija Boljševika itd. donosili smo zajedničke zadatke koje treba provesti u djelo. To je bila prva ind. ćelija u Banja Luci 1934.g. Sve akcije su bile predhodno na sastancima kojih smo održavali po kućama i šumama razmatrani i provođeni. Najviše se uspjevalo na sindikalnom polju, koji se uspjealo uvijek provesti kroz mase radnika, borba za više zarade koje su bile od generalne uprave monopola da se radi samo po 19-20 dana u mjesecu, a ipak se uspjealo da se koji dan više radi. Uspjelo se oformiti jedan obrok uz male cijene tj. menza za radnike. Kasa uzajamne pomoći koji su se između sebe radnici pomagali.

Osnivanjem Jugoros J.R.S i HRS došao je iz generalne direkcije Zelja Đorđević koji je htio da ukine kasu uzajamne pomoći, motivacijom da je to djelo komunista. Iako su vlastodršci nastojali da svim silama kroz formiranje nacionalnih sindikata da razliju redove radnika, nisu uspjeli. Primajući nove radnike pred izbore rad.povjerenika ipak pobjeđuju URS-ovi sind. i ako su bili prvi put poništeni, opet i po drugi put pobjeđuju URS apsolutnom većinom.

Sjećam se izbore državne, kada smo se pripremili da svi kvalifikovani radnici uglavnom glasaju, i ostali, za nosioca liste Muhameda Kazaza, da ne bi bilo odpuštanja, koji je na izborima prošao Kazaz. U glavnom se u svim akcijama uspjealo koja je velika pažnja posvećivana izborima u sindikatu, radničkim povjerenicima, sa službenicima je bila uska povezanost, tako da smo i tu imali veliku podršku. Službenici: Šubić Zvonimir, Smajo Bahtijarević, Hotić, Terpin, Sihrovski Vlado i dr.

Kroz aktivnost i rad bilo je uticaja na direktora, koji su svakako imali narađenja od uprave državnog monopola da se koči zahtjevima radnika, ali se ipak uspjealo u mnogim slučajevima u korist radnika.

Sjećam se vrlo dobrih formi rada organizujući čitalačke grupe koje su prerađena štampa kao Rad i ostale brošure te obavještavalo radnike.

Mного se učinulo organizujući izlete masovnije u Plitvička jezera, Jajce, Daruvar, Bihać itd. gdje se dolazilo u kontakt sa radnicima Javne priredbe koje su priređivane sa dobrim programom "Pelagić" sa borbenim pjesmama, Sluga Jernej itd., koje smo uspjeli da naši radnici sa sela dođu na priredbe u narodnim nošnjama sa ženom i

porodicom.

Organizovani su izleti sa pripremljenim predavanjima, tamburaška sekcija, zabavni program, tako da su to masovno posjećivali radnici. Na tako održanom izletu gdje je održan i govor na kojem je govorio drug Pavo Račan i Osman Karabegović, policija je doznala pred sam završetak i naoružala kamion s policijom ali smo bili obavješteni i u pravo vrijeme se razišli na razne strane, te agenta koji je bio na mostu u Trapistima smo najurili te se bez uspjeha čekali u Bojića Hanu na Malti da nas pohapse. Poslije je bilo hapšeno ^{hapšeno} zapaženih drugova u policiju kaznilo ih, Kasima Hadžića, Šefketa i ostalih par drugova i drugarica.

Na svim izborima sindikata i rad povjerenika URS-ova lista dobiva većinu glasova. Kao član KUD "Pelagić" u kojem sam aktivno radio biran sam u odbor 1930. g. Pelagić je imao vidan utjecaj na kulturno-prosvjetni i politički rad, a naročito na radničku i studentsku omladinu. Direktivom KPJ bili smo usko vezani sa studentskim društvom KAB-om.

Kao aktivan u KUD "Pelagić" i istaknuti sindikalni funkcioner u Ujedinjenom radničkom savezu URS, a gdje sam aktivno radio i djelovao u Banja Luci predložen sam i primljen u članstvo KPJ 1934. godine.

Prva industrijska ćelija oformljena je u Tvornici duhana, a u noj su bili Šefket Maglajlić, Kasim Hadžić i ja, kao i Sihrovski Vlado. Rad kao član KPJ bio je stalan kroz sva društvena-politička zbiivanja, koja su se dešavala u Banja Luci.

On je trajao sve do 1941. godine u raznim vidovima koji se manifestovao u borbi protiv klasnog neprijatelja, za radnička prava, slobodno izražavanje u borbi protiv tadašnjeg društvenog sistema i nadiranja fašizma kroz postojeće političke stranke JRZ, JNS, HSS i Ljotićeve organizacije. Bio sam često posjećivan od strane policije, gdje mi je vršena premetačina u stanu. Moj stan je bio često korišten za partijske sastanke, gdje su donešene direktive po pojedinim problemima i akcijama.

Ovakav rad najviše se osjeća u Banja Luci od 1937. godine do 1941. godine kada je KPJ imala vidan uticaj na radničku klasu, studentsku i ostalu inteligenciju. Tako je na izborima 1938. godine za listu Komunističkog sindikata radnika bilo najviše glasova iz redova radnika tvornice duhana među kojima sam bio i ja.

Okupacijom naše zemlje u prvim danima napada na SSSR u Bojića Hanu pripadam partijskoj organizaciji, gdje sam aktivno i organizovano radio na podizanju ustanka.

Kao istaknuti funkcioner na radnička prava i slobodu, kompromitovan kod tadašnjih vlasti kao društveno politički radnik koji pripada naprednim svatanjima u prvim danima NDH bio sam uhapšen 1941. a 1942 otjeran u logor Stara Gradiška.

U logoru sam aktivno povezujem sa komunistima, Dževadom Maglajlićem Avdom Čardžićem, Ljubišom Čelebijom, Dedom Garićem i mnogim drugim, ovdje sam bio zatečen sve do 1944 godine. Po izlasku iz logora iste godine sa cijelom porodicom odlazim u partizane. U komandi kozaračkog područja Prijedor, radim na formiranju radiona, demontaži i montaži mašina u tvornici duvana Travnik, gdje sam bio i radio sve do oslobođenja. Došao u Banja Luku postavljen sam za tehničkog direktora i zamjenika direktora tvornice duhana.

Od 1945. godine u Banja Luci obavljao sam razne društveno-politi-

čke dužnosti i bio sam sekretar partijske organizacije tovrnice duhana u Banja Luci, član Opštinskog komiteta SRJ, član sreskog komiteta SRJ u organima vlasti bio sam povjerenik i odbornik Opštinske skupštine. Biran sam u više savjeta u razne odbore i komisije. Član sam bio sindikalnog vijeća i inicijativnog odbora sindikata. Bio sam predsjednik socijalnog osiguranja od 1945 do 1957. U prvim danima samouprave biran sam u radnički savjet i uprave organe. Kao društveno politički radnik bio sam u raznim savjetima, odborima i komisijama socijalističkog saveza, saveza boraca, saveza sindikata i drugih društveno političkih organizacija.

Kao takav biran sam za delegata na kongresu SRBiH. Kao delegat kongresa saveza sindikata Jugoslavije, a ispred partijske organizacije Banja Luka učestovao sam kao delegat na devetom kongresu SRJ u Beogradu.

Nosilac sam Partizanske spomenice 1941. godine.

Za svoj predratni i revolucionarni rad za trideset godišnjicu oslobođenja grada Banja Luke 1973. nagrađen sam Aprilskom nagradom i Spomen plakatom.

Za rad u sindikatima od 1919 godine a na proslavi 50-godišnjice nagrađen sam Spomen plakatom i ordenom rada sa zlatnim vjencem.

Član sam ~~SKJ~~ u neprekidnim trajanju od 1934. godine.

*Đor
Mandrić Man*

OPŠTI SPISAK RADNIKA I RADNICA
FABRIKE DUVANA BANJA LUKA

Red.br.	Prezime i ime	Red.br.	Prezime i ime
1.	<u>Alaupović Kata</u>	39.	Čizmić Ivan
2.	Alibegović Muharema	40.	Čorić Mato
3.	Andrijević Marija	41.	<u>David Tereza</u>
4.	Andrijević Luka	42.	Dišković Milan
5.	Apoiđer Katarina	43.	Divjak Dušan
6.	<u>Arsenić Leposava</u>	44.	Dobrić Anton
7.	Artemijev Nikola	45.	Dojčinović Savo
8.	Bahert Zora	46.	<u>Dolinar Milka</u> strani držav.
9.	Bakalbašić Tifa	47.	<u>Dragišić Momčilo</u>
10.	Baležić Mujo	48.	Dučić Szaka
11.	Balvan Mara	49.	<u>Dujić Manojka</u>
12.	Bartulić Jelena	50.	Dujić Manda
13.	<u>Barunović Zora</u>	51.	Dujso Hašima
14.	<u>Bašić Ana</u>	52.	<u>Dubrić Ilija</u>
15.	Bereznjak Evgenija	53.	<u>Džekić Sofija</u>
16.	Bjelogrlić Danica	54.	<u>Delinea Francika</u>
17.	Belić Mara	55.	Dukić Jelana
18.	<u>Blaženović Jovo</u>	56.	Džanić Fatka
19.	<u>Bogdanović Rajko</u>	57.	Džebić Adem
20.	Bojanović Jovanka	58.	Dželić Azemina
21.	<u>Božić Mara</u>	59.	Dželić Subha
22.	Bujdo Antan	60.	<u>Dželić Muharem</u>
23.	Bujdo Ivan	61.	Džulić Šaha
24.	<u>Bukić Ferida</u>	62.	Ekert Elza
25.	Bundalo Darinka	63.	<u>Fazlić Fatima</u>
26.	<u>Burzić Zejna</u>	64.	Fazlić Hasan
27.	Cerić Jasim	65.	<u>Filipović Kata</u> <i>Din</i>
28.	Cripljanin Alija	66.	<u>Filipović Rezak</u>
29.	Crnomarković Jovo	67.	Fidrik Ruža
30.	Švjetić Ljubomir	68.	Franjić Ivka
31.	<u>Čosić Kata</u>	69.	Gagula Stipo
32.	Čosić Petar	70.	Garić Stanko
33.	<u>Čavić Jovanka</u>	71.	Gašpar Jure
34.	Čalo Muharem	72.	<u>Gašpar Ljudmila</u>
35.	<u>Čekić Smail</u>	73.	Gašpar Anka
36.	<u>Čejvan Suljo</u>	74.	<u>Gatarić Gospava</u>
37.	Čejvan Arif	75.	<u>Gluhać Smajo</u>
38.	<u>Čejvan Hamid</u>	76.	<u>Glamočanin Marija</u>

77. Gogić Mara
78. Golubović Božo
79. Goronja Grozda
80. Grahović Ragib
81. Granić Karlo
82. Gunić Latif
83. Gunić Muharem
84. Gvero Krista
85. Hadžibegić Alija
86. Hadžić Kasim
87. Hadžihalilović Kasim
88. Hamula Muniba
89. Heger Karolina strani držav.
90. Hodžić Bahrija
91. Kolobener Dragica
92. Ibrišagić Abdulatif
93. Ikan Halim
94. Imamović Nedžib
95. Imamović Čelebija
96. Imamović Esma
97. Jablonskaja Jevgenije
98. Jahić Kasim
99. Jahić Muharem
100. Jakopin Anastazija
101. Jarić Kosta
102. Jazić Ivka
103. Jazić Zorka
104. Jeremić Rajko *žene suot-a*
105. Josipović Mato
106. Jovanović Janja
107. Jovanović Milka
108. Jovanović Leposava
109. Jovanović Živko
110. Jović Milan
111. Jović Dušan
112. Jakić Anto
113. Jadić Gjeta
114. Jurić Jelena
115. Jurišić Nikola
116. Kadić Aiša
117. Kanaet Boja
118. Karajlić Almaza
119. Katić Rosa
120. Katić Jakov
121. Keoman Koviljka
122. Klindić Anton
123. Kljaić Anka
124. Klikić Vjekoslav
125. Knežević Ivanka
126. Knežević Vera
127. Koh Slavica
128. Kojić Vaso
129. Kolaković Janja
130. Kalita Štefanija
131. Kosić Mileva
132. Kovačević Branko
133. Kovačević Mara
134. Kovačević Raifa
135. Koazaragić Hasima
136. Kozić Kata
137. Krunovar Anto
138. ~~Krunovar Anto~~
139. Kulenović Almaz
140. Kulenović Fejtula
141. Kulenović Halim
142. Kuruzović Petar
143. Kuruzović Vukica
144. Kusi Šefket. strani držav.
145. Kušmić Habiba
146. Kušmić Marica
147. Latkovac Ahmet
148. Lazarević Živko
149. Lipovac Stažija
150. Lopar Ilinka
151. Lovrić Anđa
152. Lumbić Šefika
153. Mačković Staka
154. Maglajlić Muniba
155. Maglajlić Šefket
156. Mahmutagić Mehmed
157. Mahmutefendić Rabija
158. Malešević Vaso
159. Malić Ilija
160. ~~Malić Milan~~

161. Malinić Gojko
162. Malinić Jefto
163. Majdanac Lazo
164. Mandrović Miron
165. Mandrović Zora
166. Marić Anton
167. Marić Ruža
168. Marjanović Mijo
169. Marjanović Persa
170. Marjanac Dragutin
171. Marković Kata
172. Marojević Ilija
173. Marojević Blagoje
174. Marojević Zora
175. Martić Jefto
176. Martinović Ivo
177. Maslo Avdo
178. Mašinović Šemsa
179. Mateta Ljubo
180. Mažar Ana
181. Mažark Božidar
182. Meničanin Mila
183. Mihajlović Đorđe
184. Mihajlović Simo
185. Milić Jelena
186. Milić Milovan
187. Milinović Marica
188. Miljković Ema
189. Milkić Zora
190. Mitrović Vid
191. Mitrović Stevan
192. Mladenović Veljko
193. Muratagić Ibrahim
194. Mustajbašić Đemal
195. Nefirović Milivoj
196. Novaković Milka
197. Obradović Milka
198. Ojdanić Ilija
199. Osmančević Husein
200. Osmančević Muharema
201. Ostojić Ana
202. Pašić Hasnija

203. Pajić Redžep
204. Palalić Fadila
205. Panić Staka
206. Pasarić Rudolf
207. Patraš Ana
208. Pavčić Đuro
209. Pavičić Kata *Jelena Tuvnerić*
210. Pavičić Ana
211. Pavlov Sergije
212. Pavlović Paula
213. Petrović Ana
214. Petrović Mladen
215. Perkman Mara
216. Pintarić Marija
217. Plavčić Veljko
218. Plivac Nafa
219. Pljaskić Vojislav
220. Podgornik Adolf
221. Polovina Savka
222. Portik Ana
223. Psutka Ljuba
224. Psutka Dragica
225. Pucarević Lenka
226. Pucarević Savo
227. Radan Kata
228. Radišić Paranka
229. Radoja Olga
230. Radoja Teofil
231. Radanović Rada
232. Radović Danilo
233. Radulović Branko
234. Radanović Eleonora
235. Rakas Nikola
236. Ramić Redžep
237. Ramić Muharem
238. Ramić Uma
239. Ramnjak Elza
240. Raunig Lenka
241. Redić Lepa
242. Rekić Muharem
243. Redžepović Mehmed
244. Redžepović Subha

245. Rodić Mara
246. Ražnjatović Dušan
247. Sačić Fatima I.
248. Sačić Fatima II.
249. Salama Muhamed
250. Samac Mileva
251. Sentro Mara
252. Sarajlić Ahmed
253. Savatić Todor
254. Savanović Jovan
255. Sidorenko Večeslav
256. Sikirić Šemsa
257. Sikirić Ahmet *Flavan*
258. Sitnica Ahmet
259. Slamnjaković Viktorija
260. Slavnjak Vukica
261. Slišković Krista
262. Smiljenić Stanko
263. Smiljčić Ruža
264. Spahić Fadil
265. Stamenić Anđa
266. Stanić Pavle
267. Stanković Kosta
268. Stanković Milan
269. Stefanović Veljko
270. Stefanović Risto
271. Stipančić Amalija
272. Strelac Mileva
273. Stoisavljević Anđa
274. Stupar Grozda
275. Sustar Anton
276. Šabić Mujo
277. Šain Petar
278. Šaranić Ago
279. Šeremet Alija
280. Šerić Petar
281. Šešić Đureš
282. Šeškić Smail
283. Šamlija Muharem
284. Šinik Julka
285. Šalić Ivan
286. Štanić Amalija

287. Špančić Nikola
288. Štefanac Andrija
289. Štefanac Filipa
290. Štukalj Slavko
291. Šturm Josip
292. Šukalo Branko
293. Šunkić Živana
294. Švajger Marija
295. Švraka Nazifa
296. Tadić Ivka
297. Tadić Ostoja
298. Tarijač Bosiljka
299. Tauš Julka
300. Tauš Zora
301. Tepić Mihajlo
302. Tešić Janko
303. Tatarić Munira
304. Terzić Savka
305. Tibold Zlatko
306. Todić Jovo
307. Todorovac Ibrahim
308. Tomić Milka
309. Torić Vida
310. Traljić Marija
311. Trivić Vlado
312. Trkulja Vaskija
313. Trnjinić Dušan
314. Trokić Sejdo
315. Trokić Smail
316. Tuhtan Matija
317. Turđić Emilija
318. Tukerić Marija
319. Uvalić Mijat
320. Vajrača Meho
321. Vasić Risto
322. Vasić Stanko
323. Večerić Ana
324. Veron Anton
325. Vasić Đurađ
326. Varnica Ilija
327. Vehabović Atif
328. Vehabović Atif

- 329. Veličković Milorad
- 330. Vidović Danica
- 331. Volak Slavica
- 332. Vučić Dimitrije
- 333. Vučković Aleksa
- 334. Vučković Kata
- 335. Vučković Vida
- 336. Vučković Vladimir
- 337. Vučić Stojan
- 338. Vujasinović Tomo
- 339. Vujičić Nikola
- 340. Vukić Ljubomir
- 341. Vuletić Aleksandar
- 342. Zolotorenko Vera
- 343. Zeba Josip
- 344. Zeljković Ljubo
- 345. Zulić Dursa
- 346. Žižko Salko
- 347. Živković Boja
- 348. Stijaković Mara
- 349. Todić Stanoja
- 350. Velagić Mejra
- 351. Vehabović Ibrahim
- 352. Vidović Marija
- 353. Višić Jusuf

Priloga: Podričena lista bila su antinena
u radničkom posreću. -

Handić Amin

1. Povj. Protokol od 1920 - 30 g.

k

Direkcija duvanske režije Sarajevo
Radničke organizacije od 18.IV 1920

Savez radnika - iz monopol Duvana
- Pod odbor Banja Luka -

Dopis uprave Tvornice duvana povodom povratka na posao Milana
Kovačevića Br.1137 od 13.X 1920.

2. Pov.br.3/24 podržanje radničke konferencije u Dobrljinu Poglavar-
svo đreza
3. Uprava fabrike duvana "Rudarskoj" upravi i Bos. DD pogon pilane
da će buknuti štrajk u martu mj. Pov. br. 27.II 1923.
4. Pov.br.20/23 od 28.XII 1923 dopis poglavaru sreza Banja Luka u vezi
osnivanja sindikata, saveza radnika monopolskih preduzeća Jugoslav.
5. Strogo pov.br.28 Uprava državnih monopola 28.XII 1927. da se ubla-
ži stanje u vezi uposlavanja radnika.
6. Poglavaru sreza Banja Luka u vezi Đina Fahrudina obavještava
fabrika da nije ništa joj poznato niti je sud izvjestio na osnovu
čega bi mogli postupiti proti Đina Fahrudina pov.broj 34 od 28.II.
1928.
7. Pov.br.14.28.3.1929 suspendovanje S.Terpina u vezi otpuštanja
pet činovnika na zahtjev Relje Đorđevića iz Uprave monopola.
8. Uprava državnih monopola kraljevine Jugoslavije pov. broj 80
od 11.10.1929. da se suzbija organizovanje radnika.
9. Sresko načelsko Banja Luka pov. br.756/29. dd 24.10.1929. protiv
činovnika Čermaka ~~Karlica~~ Karla da se bavi komunističkim idejama.
10. Uprava policije pov.broj 31.7.1930. direktoru fabrike duvana upozo-
rava da nam dan 1.8. slavi se u boljševičkoj rusiji godišnjica re-
volucije. Da bar svake godine komunisti dobiju instrukcije iz svo-
jih centara da proslave a ako ne da se održe tajne sastanke na
kojim treba održati predavanje, kružoke.

Od 31 - 36 Pov.prot.

11. Pov.br.373/31 od 20.IV 31.g. Upr.policije Banja Luka skreće pažnju
Fabrici duvana za 1.Maj radi djelovanja komunistički raspoloženi
rad za dogovaranje i podizanje štrajka te da pojača stražu od
30.IV do 2.V.
12. Pov.br.35/31 od 6.I 31.g.Kraljevska banka uprava
Uprava policije pov.br.380/32 od 15.IV 32. Upozorenje protiv
komunističkog djelovanja u vezi dogovora i organizovanja štrajka.
13. Upr.policije Pov.br.716/32 od 29.VII 32.Upozorenje Fabrike duvana
za 1.august u vezi komunističke manifestacije djelenje brošura
itd.
14. Uprava policije Pov.br.1780 od 13.VII 37. saopštava za Adolfa
Podgornika.
15. Uprava policije Pov.br.354 od 31.VII 30.da se pripazi na radništvo
za djelovanje 1 augusta.
16. Uprava policije pov.br.373/31 traži spisak od fabrike duv. radnika
koji nisu radili na 1.maj.

17. Uprava policije pov.br.380/32 upozorenje fabrici duvana u vezi proslave 1.Maja.
18. Uprava policije pov.br.746/32 od 29.VII 32. obavještenje radi izgređa eventualnih.
19. Str.pov.32/40 od 14.IX 1940 Uprava policije izvještava fabriku duvana da se priprema štrajk
20. Uprava policije Pov.br.2503/40 od 12.X 1940. da se saopšti radnicima Kasim Hađiću, Šefketu Maglajliću, Kolaković Janji, Gatarić Gospovi, Mari Gagić da žalbu Upravi policije o učestvovanju u ilegalnom radu u Trapiskoj šumi propisno taksiraju.
21. Str.pov. broj 32/40 od 14.IX 40. Upr.policije izvjaštava da se sprema štrajk radnika fabrike duvana.
22. Str.pov.Uprava policije preporučuje fabrici duvana poduzimanje strogih mjera sigurnosti u fabrici povodom eksplozije paklene mašine u zgradi uprave policije u Zagrebu u vezi akta 47/34.
23. Uprava policije str.pov.32/34 od 18.V 1934.preporučuje pojačanje pažnjefabrike duvana /veza br.17/.
24. Banska uprava Pov.br.1058/35 od 4.III 35 preporučuje nadzor nad činovnicima politički sumnjivim.
25. Traži 28.I 37. izvještaj Kasima Hadžić koji se nalazi u zatvoru.
26. Uprava policije u vezi akta. Uprava pol. B.Luka Pov.br.150/37. otpušten s posla Kasim Hađić 1.I 1937. radi krivice iz čl.1. tač.2. zakona o zaštiti države.

Na strani 35 matične knjige nestalih radnika Tvornice duhana Banja Luka od 1921 do 1941 godine upisano je slijedeće:

Hadžić Kasim, Jusufa, rođen 18.decembra 1905. godine u Banjoj Luci, oženjen 11.decembra 1938. godine sa Ševalom, rođenom 1920 godine, imao kćerku Muberu, rođenu 17.fabruara 1940. godine.

Radio je u radionici kao kolar.

Primljen je na rad 9.februara 1929. godine, a otpušten sa posla 1.januara 1937. godine u vezi akta Uprave policije Banja Luka Pov.broj 150/37 /radi krivice iz člana 1. tač.2. Zakona o zaštiti javne bezbjednosti i poretka u državi/ Fabbr.broje Pov.12/37./

Vraćen na posao 15.aprila 1937. godine, jer je oslobođen krivice prema objavi Drž.suda za zaštitu države D.I.br.42-36 od 3.III 1937. i vraćen ponovno na rad 15.aprila 1937. godina na temelju rješenja uprave državnih monopola M.broj 4392/1 od 3.III 1937. godine, Fabr.br.Pov.45/37.

Prekid rada od 1.I 1937. do 15.IV 1937. godine računa se u godine službe /tri mjeseca i četrnaest dana/.

Drugi put otpušten 2.jula 1941. godine na osnovu paragrafa 16 tačke 1, jer je samovoljno napustio posao i u odijelu, koje je ostavio nađeno 16 komada cigareta - rješenje tvornice broj 4483/41.

K a z n e :

- I. Kažnjen 15 dana udaljenja od posla radi pušenja -Fabbroj 6216 od 20.XII 1935. godine,
- II. Kažnjen ukorom radi svađe Fabr.broj 7850 od 25.X 1938.
- III. Kažnjen ukorom radi neurednog vladanja za vrijeme odmora Fabr.broj4974/39.

Prva ćelija industrijska KPJ u kojoj su bili prvi ćlanovi

Šefket Maglajlić - 1934
Kasim Haćić - 1934
Mandrović Miron - 1934

Sihrovski Vlado 1935
Maglajlić Muhiba
Adolf Podgornik
Husein Osmanćević
Đindić Muharem
Mlađenović Veljko
Durbić Ilija
Filipović Kata iz SKJ-a
Sustar Anto
Jakić Anto

Prije ćelije formiranja bili su ćlanovi KPJ

Idriz Maslo
Musić Idriz
Džin Fahrudin

Saradnici službenika

Bahtijarević Smail
Subić Zvonimir
Terpin Srećko
Hotić Mehmed
Samac Mileva
Tore Petar
Kuruzović Vukica
Štefanac Andrija i još neki.

*Anto
Mandrović Miron*